

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

СИЛАБУС ПРОФЕСІЙНОЇ (ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Рівень вищої освіти другий магістерський
факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Мова навчання українська

Розробники: кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки
та методики початкової освіти **Шевчук К. Д.**
доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки
та методики початкової освіти **Романюк С.З.**
доктор психологічних наук,
професор кафедри педагогіки
та методики початкової освіти **Іванчук М.Г.**
доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки
та методики початкової освіти **Федірчик Т.Д.**

Профайл викладача <http://elemed.chnu.edu.ua>

К

о

н

Консультації

а

к

т

н

и

й

K.shevchuk@chnu.edu.ua

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: середа та четвер з 14.00 до 15.00

1. Анотація

Пріоритетне значення серед основних напрямів у розвитку системи вищої освіти, в цілому, та у професійній підготовці майбутніх вчителів початкової школи, зокрема, набуває практична підготовка фахівців.

У контексті підготовки майбутніх учителів початкової школи професійна (організаційно-методична) практика виконує функцію системотворюючого механізму, який інтегрує та органічно з'єднує теоретичну та практичну підготовку студентів до здійснення педагогічної діяльності.

Зміст програми професійної (організаційно-методичної) практики розрахований на проходження здобувачами другого (магістерського) рівня освіти, здійснюється в 11 семестрі а реалізовується протягом двох тижнів.

Практика дозволяє магістрантам продемонструвати теоретичні знання та педагогічну майстерність у виконанні управлінських функцій за різними видами діяльності: організаційної, наукової, методичної. Професійна (організаційно-методична) практика передбачає ознайомлення та аналіз студентів з методичною документацією закладів загальної середньої освіти, планування виступу на методичному заході початкової школи, складання перспективного плану самоосвіти та інші організаційно-методичні завдання.

Метою професійної (організаційно-методичної) практики є: оволодіння студентами-магістрантами сучасними методами, формами, інструментами організаційно-методичної роботи в початковій школі; формування організаційно-методичної компетентності, професійних умінь і навичок самостійного прийняття рішень; укладання методичного забезпечення освітнього процесу в початковій школі та управління ним; удосконалення організаційно-педагогічних навичок; умінь творчо застосовувати набуті знання у професійній діяльності.

3. Пререквізити. Ефективність організації даного виду практики забезпечує проходження студентами попередніх практик: «Пробні уроки», «Перші дні дитини в школі», «Педагогічна переддипломна практика».

4. Результати навчання

Компетентності з освітньо-професійної програма - Початкова освіта

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-3. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-4. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість

ЗК-5. Здатність працювати автономно.

СК-1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК-8. Здатність здійснювати методичний супровід організації особистісно-орієнтованої, інтегрованої, дослідницької діяльності, використовувати в освітньому процесі традиційні та інноваційні методи і технології навчання.

СК-9. Здатність до змістово-функціонального моделювання та управління освітнім процесом, прогнозування перспектив педагогічної діяльності, визначення умов і ресурсів професійного розвитку впродовж життя.

Програмні результати навчання

ПР-01 Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти в Україні.

ПР-02 Спілкуватися академічною українською та іноземними мовами в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сфері діяльності; формувати в учнів здатність до взаєморозуміння та взаємодії.

ПР-04 Створювати методичну систему навчання здобувачів початкової освіти.

ПР-09 Здійснювати аналіз, синтез, пошук й обробку наукової інформації з різних джерел і застосовувати її для вирішення конкретних дослідницьких завдань, а також використовувати інформаційні та комунікаційні технології для проведення досліджень прикладного характеру.

ПР-10 Дотримуватися академічної доброчесності та вимог законодавства щодо охорони авторського права.

ПР-11 Демонструвати знання та розуміння видів і форм професійного розвитку вчителя з урахуванням змін в освітній політиці, виявляти творчу ініціативу для підвищення свого фахового рівня, самопрезентувати власний професійний імідж.

ПР-12 Знати основні стратегії та умови формування позитивної мотивації до навчання і самооцінки учнів, застосовувати технології розвитку критичного мислення (розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії).

Конкретизовані результати проходження професійної (організаційно-методичної) практики

Студент повинен:

знати:

- нормативно-правову базу функціонування закладу загальної середньої освіти;
- особливості організаційно-методичної роботи у початковій школі;
- механізми та шляхи удосконалення педагогічної майстерності вчителів;
- особливості управлінської діяльності ЗЗСО;
- сучасні інноваційні тенденції у сфері методичної діяльності ЗЗСО;
- механізми розвитку професійної рефлексії.

вміти:

- планувати організаційно-методичну роботу; здійснювати відбір, аналіз і синтез методичного програмового матеріалу, здійснення дидактичної обробки інформації;
- конструювати організаційно-педагогічну і логіко-дидактичну структуру методичного заходу;
- організувати роботу з батьками педагогічним колективом;
- створювати та підтримувати освітньо-методичне середовище, що сприяє реалізації управлінських функцій;
- визначати умови організації навчально-творчої, частково-пошукової діяльності; критично оцінювати передовий педагогічний досвід, результати своєї педагогічної діяльності;
- здійснювати якісний аналіз обробки шкільної документації; ;
- розробляти методичний супровід проведення методичних заходів;
- визначати шляхи вдосконалення педагогічної майстерності.

5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Терміни та особливості проходження професійної (організаційно-методичної) практики, її зміст і система організації визначаються документами нормативно-методичного характеру, навчальними планами факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, наскрізною та робочою програмами практики, матеріалами з їх методичного забезпечення, документами, що окреслюють систему контролю, обліку її результатів, форм звітності та ін.), кафедрами, що є відповідальними за підготовку і проведення практики та розробляють вимоги до її організації.

Професійна (організаційно-методична) практика в початковій школі проводиться упродовж 2 тижнів в 11 семестрі.

Даний вид практики складається з трьох змістових модулів.

№	Назва модуля	Зміст роботи
1	<i>Організація управлінсько-методичної діяльності</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Участь у настановній конференції на кафедрі.2. Ознайомлення та опрацювання основних нормативних документів, що визначають освітньо-методичну діяльність закладу загальної середньої освіти:3. Ознайомлення з планом науково-методичної роботи закладу загальної середньої освіти, його аналіз.4. Вивчення плану роботи методичного об'єднання вчителів початкової школи, графіка засідань.5. Вибір теми для виступу на заході методичного змісту.6. Участь у засіданні метод об'єднання вчителів початкової школи (за наявності за графіком).7. Ознайомлення з навчально-методичним кабінетом початкової школи, його наповненням, навчально-методичним забезпеченням, функціями, відповідністю матеріалів вимогам Державного стандарту, технології, за якою працює заклад.8. Планування діяльності педагога із самоосвіти і самовиховання.
2	<i>Організація організаційно-</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Закріплення за класами з метою вивчення педагогічного досвіду вчителя.2. Ознайомлення з банком узагальнення досвіду вчителів початкової школи.4. Проведення спостереження 10 уроків вчителя-класовода, з подальшим детальним аналізом.5. Вивчення системи педагогічного контролю й обліку знань учнів початкової школи. За наявності аналіз електронної системи оцінювання.

	<i>методичної діяльності</i>	6. Вивчення забезпечення методичного кабінету вчителя на предмет наявності оформленого педагогічного досвіду навчально-методичного забезпечення. 7. Організація методичного об'єднання (якщо в одній школі проходить практику декілька студентів) та/або виступ на методичному об'єднанні з обраної проблеми дослідження.
3	<i>Підсумкова робота</i>	1.Оформлення звітної документації з професійної (організаційно-методичної) практики. 2.Участь у підсумковій конференції.

6. СИСТЕМА ДОСЛІДНИЦЬКИХ ЗАВДАНЬ

№	Назва модуля	Система дослідницьких завдань
1	<i>Організація управлінсько-методичної діяльності</i>	1. Проаналізувати календарно-тематичного планування з дисциплін початкової загальної освіти з урахуванням дотримання висунутих до них вимог; 2. Проаналізувати план методичної роботи початкової школи; 3. Проаналізувати графік планування та звітність проходження педагогічними працівниками курсів підвищення кваліфікації та інших форм самоосвіти. 4. Побудувати схему- таблицю «Система методичної роботи школи» 2. Проаналізувати план роботи заступника директора з навчально-методичної роботи (довільне оформлення). 3. Проаналізувати план роботи методичних об'єднань вчителів початкових класів (довільне оформлення). 4. Розробити анкету, опитувальник для виявлення позитивних та негативних сторін організації методичної роботи школи та запропонувати шляхи її вдосконалення. 5. Вивчення індивідуальних, групових, колективних (масових) форм організації методичної роботи школи. Здійснити детальний аналіз одного з них. 6. Складання плану професійного та особистісного самовдосконалення
2		1.Здійснити аналіз атестаційних матеріалів вчителя (довільне оформлення). 2. На основі аналізу плану вчителя-класоведа складання фрагменту календарно-тематичного плану з 3-х предметів навчального плану на 2 семестр.

	<p><i>Організація організаційно-методичної діяльності</i></p>	<p>3. Здійснити спостереження 10 уроків вчителя-класовода, оформити аналіз даних спостережень.</p> <p>4. Вивчення портфолію вчителя «Мої досягнення». Оформлення макету методичного портфолію вчителя.</p> <p>5. Скласти план-конспект методичного об'єднання (якщо в одній школі проходить практику декілька студентів) та організувати його проведення.</p> <p>6. Підготувати виступ на методичному об'єднанні школи (якщо в одній школі проходить практику 1 студент).</p> <p>7. Описати педагогічний досвід вчителя-класовода.</p> <p>8. Проаналізувати інноваційну діяльність початкової школи. Дібрати перелік інтерактивних форм роботи для саморозвитку вчителів</p> <p>9. Здійснити порівняльний аналіз двох нетрадиційних форм методичної роботи вчителів початкових класів (за власним вибором).</p> <p>10. На основі аналізу сучасних вимог до вчителя початкових класів побудувати модель „Учитель початкових класів в умовах сьогодення”.</p>
<p>3</p>	<p><i>Підсумкова робота</i></p>	<p>1. Підготувати звітну документацію з практики</p> <p>2. Взяти участь з виступом у підсумковій конференції.</p>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

До критеріїв оцінювання професійної (організаційно-методичної) практики, відносять наступні:

- обсяг виконаних завдань програми практики;
- якість виконання системи дослідницьких завдань;
- своєчасність здачі звітної документації;
- участь у підсумковій конференції.

За результатами професійної (організаційно-методичної) практики студент отримує диференційовану оцінку.

Оцінка за шкалою університету	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	4 (добре)
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	3 (задовільно)
35-49	FX	2 (незадовільно) з необхідністю виконання певних завдань
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним проходженням практики

Оцінку „**відмінно**” (90-100) студент одержує тоді, коли управлінсько-методична та організаційно-методична робота проведена на високому рівні, подана для перевірки система дослідницьких завдань належно оформлена. Щоденник практиканта всебічно відображає його діяльність під час практики і відповідає сформульованим вимогам; звіт не тільки перераховує види запланованої програмою практики роботи, а й містить самооцінку та самоаналіз діяльності. Характеристика свідчить про дисциплінованість та організованість студента, дотримання ним розпорядку роботи закладу освіти, активність у громадському житті, старанність тощо. Вся звітна документація вчасно здана на перевірку, охайно і грамотно оформлена.

„**Добре**” (89-70) ставиться за умови, коли управлінсько-методична та організаційно-методична робота проведена на достатньому рівні (не більше 25% оцінок „задовільно” за дослідницькі завдання), відповідають оцінці „добре” або „відмінно” різні види аналізу, заплановані програмою практики, проведено передбачену кількість завдань, звіт відображає виконану роботу й містить самооцінку, отримана позитивна характеристика з бази практики, вчасно подана на перевірку документація, однак у її оформленні виявляються незначні помилки.

Оцінкою „задовільно” (50-69) оцінюється практика студента, управлінсько-методична робота й організаційно-методична робота якого оцінено переважною більшістю оцінок „задовільно” (не допускається наявність оцінки „незадовільно”), різні види аналізу, заплановані програмою практики і виконані дослідницькі завдання оцінено на „задовільно” чи „добре”, щоденник та звіт відповідають поставленим вимогам, адміністрація закладу освіти позитивно відгукується про роботу студента-практиканта.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти і науки України № 93 від 08.04.1993 р. (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20.12.1994 р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93/conv>.
2. Методичні рекомендації до складання програм практики студентів вищих навчальних закладів України (лист Міносвіти України № 3.1-5/97 від 14.02.96 р.).
3. Веремко, К. І. Планування роботи школи : навч. вид. / К. І. Веремко, Л. М. Григоренко, Л. Л. Бондарєва. – Харків : «Основа», 2012. – 384 с.
4. Демчук В. С. Основи освітнього менеджменту : Навчальний посібник / В. С. Демчук. – Київ : Ленвіт, 2007. – С. 94– 106.
5. Жерносек І. П. Організація науково-методичної роботи в школі : метод. посібник / І. П. Жерносек. – Харків : “Основа”, 2006. – 128 с.
6. Інноваційні форми проведення засідань шкільних методичних об'єднань вчителів початкових класів : Посібник для керівників шкільних методичних об'єднань вчителів початкових класів / Л. Р. Покотиленко.. – Первомайськ, 2012.– 146 с.
7. Конаржевський Ю. А. Аналіз уроку / Ю. А. Конаржевський. – Харків : “Ранок”, 2008. – 336 с.
8. Куку С.Ю. Електронні портфоліо та веб-портфоліо [Електронний ресурс] / С.Ю.Куку // Наукові записки. Том 73, Комп'ютерні науки. Національний університет „Києво-Могилянська академія”. – 2007. – Режим доступу до журн. :http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/naukma/Comp/2007_73/05_kyky_syu.pdf
9. Макарова, Т. М. Організація навчального процесу та методичної роботи в школі : / Т. М. Макарова. – [Харків] : [Веста : Ранок], 2008. – 304 с.
10. Мармаза О. І. Менеджмент в освіті : дорожня карта керівника / О. І. Мармаза. – Харків : Основа, 2007. – 448 с.
11. Методичний вісник : Портфоліо як засіб підвищення якості освіти: Вип. 2 / Упорядники Л. Скальська, О.Нижник, А.Дутчак, С.Клімковська. – ІваноФранківськ: ОШПО, 2009 – 60 с.
12. Моделювання портфоліо педагога : Навчально-методичний посібник / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; уклад. Н.В. Бахмат. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2014. – 72 с
13. Нікітіна І. П. Книга планування та обліку роботи методичного об'єднання вчителів / О. В. Галегова, Ю.О. Нікітін. – Харків : “Основа”, 2009. – 160 с.
14. Онишків З. М. Основи школознавства : навч. посіб. [для студ. пед. вузів] / Зиновій Онишків. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. – 176 с.
15. Павлютенков Є.М., Крижко В.В. Організація методичної роботи . – Х.: Вид. група «Основа», 2006. – 80 с
16. Павлютенков Є. М. Мистецтво управління школою / Є. М. Павлютенков. – Харків : “Основа”, 2011. – С. 259-311.
17. Палійчук Н. Й. Шкільні навчальні кабінети / Н. Й. Палійчук. – Харків : Вид. група «Основа», 2009. – 128 с.
18. Планування методичної роботи / Упоряд. М. Голубенко. – Київ : Шк. світ, 2008. – 128 с.

19. Психологія управлінської діяльності лідера: навчальний посібник / Романовський О.Г., Пономарьов О.С., Гура Т.В. та ін.. Харків, 2017. 100 с.
20. Федірчик Т., Нікула Н. Управління в системі загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Чернівці: Книги XXI, 2019. -240 с
21. Школознавство: Навчально-методичний посібник / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; уклад. Н. В. Бахмат. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2014. – 136 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://www.mon.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства освіти та науки України.
3. <http://osvita.org.ua> – освітній портал – каталог освітніх ресурсів, новини освіти, вищі навчальні заклади України і Росії.
4. <http://www.ccf.kiev.ua/> - соціальна освіта в Україні (організація семінарів, тренінгів, дистанційна освіта у галузі соціальної педагогіки)
5. <http://school.kiev.ua/> - портал присвячений проблемам впровадження нових технологій в галузі середньої освіти України (Інформатика, підручники, матеріали, застосування комп'ютерів на уроках фізики, математики, іноземної мови, деяка інформація з Міністерства освіти та науки України, олімпіади, періодика)
6. <http://edu.ukrsat.com/> - для вчителів – методичні розробки, навчальні програми, для учнів – бібліотеки, реферати, олімпіади, адреси шкіл Києва та України
7. <http://www.edu-ua.net> - освітня українська мережа. Міністерство освіти, Інститут змісту і методів навчання, перелік серверів установ, підлеглих міністерству освіти України, і ін.
8. <http://www.edu.kiev.ua/> - сервер Головного управління освіти Київської держадміністрації. Концепція інформатизації шкіл м. Києва, телеконференція, адреси і телефони шкіл і ін
9. <http://www.ednu.kiev.ua/> - Educational Network Ukraine. На цьому сервері представлені всі українські інформаційні ресурси, пов'язані з освітніми — організаціями, вищі навчальні заклади, докладна інформація про системи освіти найбільш розвинутих країн, гранти, преса, виставки, конференції, фірми й ін.
11. <http://www.osvita.org> – Освітньо-консультативний центр "Освіта"
12. <http://o-svit.iatp.org.ua> - каталог освітніх ресурсів О-СВІТ - інформація для учнів, студентів, педагогів, науковців.
13. <http://www.osvita.org.ua/> - освітній портал. Події освіти, статті, каталог вищих навчальних закладів України.
14. <http://www.uchobe.net.ua> - каталог навчальних закладів України.
15. <http://www.intellect.org.ua> - мережа аналітичних центрів України.